

Број/Број: 04/2,03/11-05-1-37/13
Сарајево/Сарајево, 10. 04. 2013.

**КОЛЕГИЈУМУ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ
СКУПШТИНЕ БиХ
КОЛЕГИЈУМУ ДОМА НАРОДА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ
ЧЛАНОВИМА ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПСБиХ У ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНОЈ УНИЈИ
ЧЛАНОВИМА КОМИСИЈЕ ЗА СПОЉНЕ ПОСЛОВЕ ПРЕДСТАВНИЧКОГ
ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ
КОЛЕГИЈУМУ СЕКРЕТАРИЈАТА
СЕКТОРУ ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ОДНОСЕ И ПРОТОКОЛ**

**Предмет: Извјештај са 128. засједања Скупштине Интерпарламентарне уније,
одржане од 22. до 28. марта 2013. године у Квиту, Еквадор**

У Квиту је од 22. до 27. марта 2013. године одржано 128. засједање Скупштине Интерпарламентарне уније, у чијем је раду учествовала и Делегација Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у којој су били: Драго Калабић, председавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ, те Нермина Ђемаловић и Мато Фрањичевић, замјеници председавајућег.

На засједању је учествовало више од 1150 парламенатараца из 119 земаља чланица. Свечано отварање засједања одржано је 22. марта 2013. године у присуству председника Еквадора, г. Рафаела Кореа Делгада. Поздрављајући делегате, председник је изразио задовољство што је једна мала земља Латинске Америке успјела да добије прилику и окупит готово све парламенте свијета у времену када држава спроводи радикалне промјене како би побиједила неправде и неједнакости нагомилане протеклих година. Истакнуо је да Еквадор пролази кроз динамичан процес развоја.

Делегатима се на отварању обратио и председник Интерпарламентарне уније, Абделвахад Ради, који је подсетио на значај Интерпарламентарне уније као једне од најстарије и највеће међународне организације. Рекао је да не постоји један свјетски парламент, али да је ИПУ најближи да то постане, будући да законодавци који доносе одлуке и размјењују мишљења на глобалној нивоу долазе из скоро свих земаља свијета. Истакнуо је значај тема засједања због турбулентних времена, економске кризе и оружаних сукоба с којима се свијет данас суочава, а који доприносе дестабилизацији

и неизвјесности популације, што резултира трагичним порастом насиља које прелази границе и представља глобалну пријетњу. Позвао је на наставак дијалога како би се постигао мир међу народима. Током свог говора Ради је подсјетио да власт није само привилегија него одговорност. Апеловао је парламентарцима да се укључе у борбу против геноцида и насиља на женама, истичући, према статистикама, да се број таквих жртава повећава из дана у дан. “Чврсто сам увјерен да парламенти имају моћ да помогну у обликовању другачијег свијета, бољег свијета, једноставно испитујући политике, ратификујући међународне споразуме, доносећи законе и позивајући владе на одговорност за оно што чине или не чине. Парламенти такође имају одговорност да заступају интересе свих људи”, рекао је Ради.

На засједању је усвојен следећи дневни ред:

- 1. Избор предсједника и замјеника предсједника 127. засједања Скупштине ИПУ-а;**
- 2. Разматрање захтјева за уврштавање хитне тачке у дневни ред;**
- 3. Одговорност за заштиту: Улога парламената у заштити живота – о овој теми је расправљао Први стални комитет за мир и међународну безбједност;**
- 4. Фер трговина и иновативни механизми финансирања за одрживи развој – о овој теми је расправљао Други стални комитет за одрживи развој, финансије и трговину;**
- 5. Коришћење медија, укључујући друштвених медија, како би се побољшала укљученост грађана и демократија - Трећи стални комитет за демократију и људска права**
- 6. Посебна сједница о равноправности полова и цендер осјетљивим прапарламентима**
- 7. Извјештај Комитета ИПУ-а за послове УН-а.**

Ад.1. Избор предсједника 128. засједања Скупштине ИПУ-а

За предсједника засједања акламацијом је изабран Фернандо Кордеро Куева, предсједник Националне скупштине Еквадора, а за његове замјенике А. Бурке из Парламента Аустралије и О. Рејс из Парламента Салвадора. Предсједник Кордеро рекао је да је за њега велика част да предсједава радом Скупштине. Свједоци смо, рекао је, недостатака и последица тренутног глобалног економског система који карактеришу сиромаштво, појачана неједнакост међу људима, еколошке катастрофе, несигурност и искљученост, те је стога нагласио важност тема засједања, посебно у контексту великих глобалних консултација с циљем обликовања нових Миленијумских циљева развоја послерије 2015. Посебно је нагласио важност главне теме засједања: Од економског раста до жељеног развоја „Добар живот“: Нови приступи, нова рјешења” као прилике да парламентарци из цијелог свијета размијене искуства и предложе рјешења.

Ад.2. Разматрање захтјева за уврштавање хитне тачке у дневни ред

Расправа о хитној тачки одржана је у недјељу, 24. марта 2013. године, у поподневним сатима. Предсједник је информисао делегате да су пристигла укупно три захтјева за разматрање:

- Да ли се намјерно уништавање свјетске културне баштине може сматрати злочином против човјечности? Улога парламената у: 1) доношењу одговарајућих закона који гарантују заштиту свјетске културне баштине и 2) развијању одредаба међународног кривичног права које криминализују озбиљне нападе на културну баштину човјечанства – Мароко
- Улога парламената у доношењу закона који декриминализују хомосексуалност и хомоселсуална дјела између одраслих људи - Нови Зеланд
- Статус сиријских узбјеглица: Улога парламената у постизању безбједности и хуманитарних утицаја на кризу у Сирији вршењем притиска на своје владе да преузму међународну и хуманитарну одговорност према Сиријским избјеглицама и подрже сусједне земље да их приме – Јордан.

Након жустре расправе о хитној тачки дневног реда, изгласан је предлог Јордана. Расправи је претходио краћи извјештај делегата из Парламента Јордана. Он је присутне упознао са алармантном ситуацијом у вези са бројем сиријских избјеглица којих у само прва три мјесеца 2013. године има више од 420.000. Скренуо је пажњу на то да обећане помоћи до сада нису испоштоване. Делегати су изразили дубоку забринутост за стање сиријског народа те изразили солидарност са расељеним лицима и избјеглицама. Посебно је изражена забринутост да би неке земље могле бити присиљене да затворе своје границе за нови талас избјеглица.

Након тростане расправе консензусом је усвојена резолуција којом се позивају зараћене стране у Сирији да одмах прекину насиље и пронађу мирно рјешење сукоба, те позивају земље чланице ИПУ-а да врше притиске на своје владе како би финансијски подржали сиријске избјеглице.

Ад.3. Одговорност за заштиту: Улога парламената у заштити живота цивила – Први стални комитет за мир и међународну безбједност

Овај комитет укупно се састао пет пута за вријеме засједања. На првом састанку, 24. 03. 2013. године, коизвјестиоци из Јужноафричке Републике и Бангладеша представили су своје извјештаје и предлоге резолуције на основу којих је вођена панел-дискусија. Дискусија је била фокусирана на одговорност у заштити живота цивила, нарочито након недавних догађаја на Блиском истоку и Сјеверној Африци, те о улози коју парламенти треба да имају. Сви учесници панела сложили су се да парламенти морају имати значајнију улогу те надзирати акције својих влада. Сагласили су се да

међународна заједница прије било какве интервенције мора исцрпити све друге могућности за мирно рјешавање спорова. Такође, истакнуто је да било коју војну интервенцију изричито мора да одобри Савјет безбједности УН-а, са разумним шансама за успјех. У расправи је наглашено да парламенти морају учинити све како би у сукобима заштитили животе цивила, посебно жена и дјеце. Консензусом је усвојена резолуција којом се позивају сви парламенте да законодавством заштите своје становништво од геноцида, етничког чишћења, ратних злочина и злочина против човјечности, ратификују Римски статут Међународног кривичног суда те надзиру акције својих влада у борби против тероризма.

Ад.4. Правична трговина и иновативни механизми финансирања за одрживи развој – Други стални комитет за одрживи развој, финансије и трговину

Други стални комитет одржао је састанке 23. и 25. марта, а расправа је вођена на основу извјештаја које су припремили коизвјестиоци г. Де Донеа (Белгија) и г. Читотела (Замбија).

Посебан нагласак стављен је на питања одржавања адекватног нивоа финансирања у вријеме економске и финансијске кризе, као и на потребу да се истражи потенцијал иновативних механизма финансирања (приватни фондови за здравствени сектор, порез на девизне трансакције и коришћење гаранција и осигурања). Делегати су изнијели неколико предлога којим су обогатили садржај нацрта извјештаја. Панел-дискусија послужила је као подсетник да се одрживи циљеви развоја не могу постићи без увођења нових финансијских приступа и исправљања неравнотеже конвенционалне трговине, која традиционално дискриминира најсиромашније и најслабије. Консензусом је усвојена резолуција која апелује на владе и парламенте да подрже правичну трговину и укључе је као саставни дио циљева одрживог развоја послје 2015. Осим тога, резолуцијом се тражи да парламенти и владе истраже иновативне, отворене и транспарентне механизме финансирања како би се омогућило ефикасније финансирање правичних трговинских пројеката. У резолуцији се такође апелује на власти да учине више у борби против корупције и удруже снаге у борби против утаје пореза, а парламенти и владе подстичу да истраже национални, регионални и међународни потенцијал сљедећих иновативних извора финансирања:

- порез на финансијске трансакције, у различитим облицима;
- опорезивање емисија угљен-диоксида у различитим облицима;
- опорезивање глобалних активности, као што су ваздухополовство и поморске дјелатности;
- коришћење гаранција и осигурања како би се стимулисао развој приватног финансирања.

Ад.5. Коришћење медија, укључујући друштвене медије како би се побољшала укљученост грађана и демократија - Трећи стални комитет за демократију и људска права

Панел-расправа о овој теми вођена је на основу извјештаја коизвјестилаца гђе Чарлтон (Канада) и гђе Кубаји (Јужноафричка Република). Панел-дискусија пружила је добру прилику за размјену искустава између земаља. Делегати су се сагласили у оцјени да су друштвени медији корисни у привлачењу младих људи да учествују у демократским процесима. Истакнута је важност демократије и слободе изражавања. Многи делегати у свом обраћању спомињали су дигитални јаз између жена и мушкараца, развијених и мање развијених или неразвијених земаља, између урбаних и руралних подручја, те су предложили да међународна заједница подржи оне земље којима је потребна помоћ за превладавање дигиталног јаза. У четвртак, 28. марта, усвојена је резолуција у којој се позивају парламенти да пружају информације јавности о парламентарним расправама и процедурама, те развију стратегије и смјернице за побољшану укљученост грађана, допуштајући људима да стварају мреже, мотивишу једни друге и активно учествују у процесу доношења одлука. Такође, резолуција апелује на парламенте и парламентарце да поштују право на слободу изражавања, а на кориснике друштвених медија да се уздрже од говора мржње и подстицања на насиље.

Ад.6. Од економског раста до сврховитог развоја „Добар живот“: Нови приступи, нова рјешења – односно како економски раст можемо преусмјерити према благостању

Ова тема засједања изабрана је као дио глобалног промишљања о развојном програму и циљевима будућег одрживог развоја послвије 2015. године који ће се односити и на развијене земље као и на земље у развоју. На пленарној расправи ријеч је узело више од 300 делегата. Већина говорника нагласила је да демократија, учешће, транспарентност и одговорност представљају темељ демократског управљања, што је неопходно за просперитет који не може бити остварен без поштовања универзалних вриједности демократије. Истакнута је важност укидања родних неједнакости у креирању политика благостања. Наиме, жене, иако половина свјестке популације, и даље су у далеко неповољнијем положају у свим сферама живота. У многим земљама чланицама ИПУ-а постоје дискриминирајући закони који женама одузимају економске могућности, веће плате и приступе кредитима. У већини земаља још увијек постоје баријере које спречавају жене да обављају политичку дужност. Сви говорници наглашавали су важност смањења огромних неједнакости и могућности које постоје данас унутар и између земаља. Наглашено је да подстицаји и прописи на тржишту

морају бити једнаки за све. Оцијењено је да прелаз на политике благостања неће бити лак, али значајна истраживања су потребна цијелом свијету. Осим тога, приватни сектор мора бити водећи у остваривању нових радних мјеста, а приоритет треба дати незапосленим младим људима и женама. Владе су позване да усвоје мјере које ће циљано побољшати економске, социјалне и еколошке политике за добробит свих људи. Мјерење националног благостања путем БДП-а биће кључно у редефинисање раста, не само у смислу материјалне производње и потрошње него и у смислу друштвеног и економског прогреса. Сви учесници пленарне дебате сагласили су се да размишљања о новом економском моделу развоја захтијевају другачију врсту глобализације: ону која се више заснива на солидарности и сарадњи него на неспутаној конкуренцији. Политике благостања захтијевају да сви грађани, посебно рањиве групе као што су жене, млади и сиромашни учествују у доношењу одлука. Бити у могућности да учествујемо у одлукама које утичу на наше животе је кључна димензија благостања. Учешће, транспарентност и одговорност су кључни стубови демократског управљања и омогућавају одрживи развој. У том смислу за парламенте ће бити важније него икад досада да потврде своје легитимно мјесто у процесу доношења одлука и на националном и на међународном нивоу. У расправи је указано на кључну улогу парламената у цијелој архитектури демократског управљања, односно парламенти су ти који треба да имају централну улогу у остваривању будућих циљева одрживог развоја.

Сједница Управног вијећа ИПУ

На састанку Управног вијећа генерални секретар ИПУ-а, Андрес Џонсон, упознао је делегате са годишњим финансијским извјештајем и ревидираним финансијским извјештајем за 2012. годину. Први пут у историји финансијски извјештаји припремљени су у потпуности у складу са мађународним рачуноводственим стандардима јавног сектора (ИПСАС). Коначан резултат за 2012. годину показао је да је ИПУ остварила укупни суфицит у износу од 1.015.711 евра. Како је појаснио секретар, то је резултат повећаног добровољног финансирања у протеклој години као и у штедњи у кадровским и административним пословима. Вијеће је прихватило изјаву предсједника ИПУ у којем је изразио забринутост због државног удара у Централноафричкој Републици, гдје је наоружана група преузела власт и распустила изабрани парламент. Вијеће је такође прихватило да се 130. засједање Скупштине у периоду од 10. до 13. априла 2014. године одржи у Бакуу, под условом да влада Азербејџана гарантује да ће све земље чланице добити визе за долазак на засједање. Поздрављени су позиви парламента Вијетнама да се 132. засједање Скупштине 2015. године одржи у Ханоју, те 2016. у Замбији. Од Секретаријата ИПУ-а затражено је да

предузме уобичајену истраживачку мисију. Усвојене су и предложене теме за 130 засједање:

1. Допринос парламената свијету без нуклеарног наоружања – Први стални комитет за мир и међународну безбједност;
2. Према развоју отпорном на ризике: узимање у обзир демократских трендова и природних ограничења – Други стални комитет за финансије, трговину и одрживи развој;
3. Улога парламената у заштити права дјеце, посебно дјеце миграната без родитеља, те спречавање њихове експлоатације у ситуацијама рата и сукоба - Трећи стални комитет за демократију и људска права.

Чланови наше делегације за вријеме засједања активно су учествовали у раду геополитичке групе Г12+. На састанцима су разматране теме дневног реда јесењег засједања скупштине у Женеви, активности Управног вијећа ИПУ-а и номинације за упражњена мјеста у радним тијелима. Чланови Групе у радним тијелима ИПУ-а представили су рад у протеклом периоду, док су извјестиоци представили извјештај за панел-дискусије. На састанку се гласало и о захтјеву Парламента Украјине за прикључењем Групи. Иако је у расправи која је претходила гласању било оштрих противљења због непоштовања људских права и политичких слобода у Украјини, те су осуђивани кривични поступци и тужбе против Јулије Тимошенко и бивших чланова владе, двотрећинском већином гласова Парламент Украјине изабран је у чланство Групе.

Делегација БиХ учествовала је и на панел-дискусији о борби против трговине дрогом на којој је учествовало више од 100 делегата из више од 70 земаља чланица ИПУ-а. Модератор панел-дискусије био је Лорд Долакиа из Дома лордова Парламента Велике Британије. У врло бурној тросатној расправи учесници су имали прилику да подијеле искуства својих држава у борби против трговине дрогом, постављају питања и дају коментаре. Сиromаштво и неједнакост су идентификовани као кључна питања. Сагласили су се да проблем трговине дрогом надилази националне парламенте те се борба против криминала мора водити на глобалном и регионалном нивоу. На панелу је наглашена важност јачања парламента и других владиних институција као једног од начина борбе против корупције и трговине дрогом, те је стога потребно унаприједити међусобну сарадњу у овој области. Панелисти су оштро осудили криминалне активности и заузели став да је неопходно вођење одлучујуће и организоване борбе против илегалне трговине дрогом и свих пропратних криминалних активности. Панел-расправу пратили су медији из цијеле Латинске Америке.

На маргинама засједања чланови делегације имали су билатералне сусрете са делегацијом Србије, Хрватске, Азербејџана и Велике Британије. На састанку са делегацијом Србије били су присутни: Нада Колунџија, Марија Обрадовић и Владимир

Маринковић, а са делегацијом Хрватске: предсједник делегације, г. Дражен Ђуровић. На састанцима је разговарано о положају и наставку сарадње земаља унутар ИПУ-а. Саговорници су се сагласили да земље региона треба да размјењују искуства на путу ка европским интеграцијама, те да и даље наступају заједно у Интерпарламентарној унији.

Такође, чланови делегације сусрели су се и са делегацијом Азербејџана, коју је предводио Валекс Аласгаров. Г. Аласгаров изразио је задовољство због пријатељских односа двије земље, које према његовим ријечима имају много сличности и дугу традицију. Захвалио је члановима делегације на усвајању Резолуције о Азербејџану у Парламентарној скупштини БиХ.

На састанку са британском делегацијом у ИПУ-у, предвођеном Робертом Валтером, вођени су разговори о актуелним политичким приликама у БиХ. Парламентарци из Велике Британије занимали су се за разлоге због којих Босна и Херцеговина у посљедње вријеме остварује врло мали напредак на путу ка Европској унији и чланству у НАТО-у. На састанку је изражена безрезервна подршка БиХ и њеним грађанима на том путу, али и наглашено да се бх. званичници што прије морају договорити о структурним реформама и уставним промјенама које ће помоћи БиХ да се што прије интегрише у ЕУ. Захвалили су се на недавно упућеном позиву да посјете БиХ те предложили да се посјета организује у другој половини ове године, а тачан термин посјете договори дипломатским путем.

Извјештај припремила:

Марина Мијачевић,
секретар Делегације ПСБиХ у ИПУ-у

Извјештај одобрио:

Драго Калабић,
предсједавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ-у

Достављено:

- наслову
- а/а